

БАТЛАВ: БОАЖЯ – НЫ ХБОБНУГ – ЫН

ДАРГА ..... /Ц.УРАНЧИМЭГ/

ЗӨВШӨӨРЧ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮҮРЭГ ХҮЛЭЭСЭН: “БАЯЛАГ – ОРД” ХХК - ИЙН

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ ..... /Д.ГАНБААТАР/

**БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН ГАЛУУТ СУМЫН
НУТАГ ДАХ ӨВӨРЧУЛУУТЫН НҮҮРСНИЙ
УУРХАЙН 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

/MV 000222 тоот тусгай зөвшөөрөлтэй/

/Регистрийн дугаар: 2007126/

ХЯНАСАН :

БОАЖЯ-НЫ ХБОБНУГ-ЫН Ахлах шинжээч ..... Ц.Жаргалнэмэх

БОЛОВСРУУЛСАН :

БАЯЛАГ-ОРД ХХК-ийн Байгаль орчны ажилтан ..... Б.Баасанжаргал

БАЯЛАГ-ОРД ХХК-ийн Маркшейдер ..... Д.Нямсүрэн

2023 ОН

ГАРЧИГ

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	2-4
ХОЁР. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДАЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	5
ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛТ	6
ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨТВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ	7-13
ТАВ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	15-15
ЗУРГАА. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	16
ДОЛОО. БИОЛОГИЙ ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	17
НАЙМ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	18
ЕС. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГАЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	19-20
АРАВ. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	21
АРВАН НЭГ. ХОГ ХАЯГДАЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	22
АРВАН ХОЁР. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	23
АРВАН ГУРАВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	24
АРАВ ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧИДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	25
АРВАН ЗУРГАА. АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ	26

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Төслийн нэр: ӨВӨРЧУЛУУТЫН НҮҮРСНИЙ ОРДЫГ ИЛ АШИГЛАЛТЫН СИСТЕМЭЭР АШИГЛАХ ТӨСӨЛ

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “БАЯЛАГ-ОРД” ХХК

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV – 000222 А

Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн хэмжээ: 72.0 гектар

Талбайн булангийн солбицолууд:

Булангийн цэгийн дугаар	Өргөрөг, N	Уртраг, E
1.	46° 22' 19,28”	100° 07' 46,31”
2.	46° 21' 55,96”	100° 07' 45,83”
3.	46° 21' 56,42”	100° 06' 59,05”
4.	46° 21' 19,75”	100° 06' 59,53”

"Баялаг орд" ХХК нь Дэд бүтцийн сайдын 1997 оны 9-р сарын 19 - ны өдрийн 219 тоот ашигт малтмалын ордыг ашиглуулах тусгай зөвшөөрлийн дагуу 1997 оноос нүүрс олборлож эхэлсэн. Энэхүү нүүрсний ордыг ашиглахын тулд 1999 оноос байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээг хийлгэж байсан ба 2014 онд төслийн байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотголын хуулийн хүчинтэй хугацаа дуусгавар болж одоо 2020 - 2021 онд “ЭХО-ПАЛАНЕТ” ХХК-наар хийлгэсэний дагуу тухайн жилийн Байгаль орчины менежментийн төлөвлөгөөг боловсрууллаа.

Уурхайн тасралтгүй найдвартай ажиллагааг хангаж ажиллахын тулд уурхайн цахилгаан хэрэглэгчдийг аймгийн эрчим хүчний системд холбох зорилгоор Баянхонгор аймгаас Галуут сумруу татсан 15 КВт - ын агаарын шугамаас салаалуулан Өвөрчулуутын орд хүртэл 18км урттай 15 КВт - ын агаарын шугамыг барьж байгуулсан. Энэхүү 15 КВт - ын агаарын шугамаар уурхайн хэрэглэгчдийг цахилгаан эрчим хүчээр ханган ажиллаж байна.

Өвөрчулуутын хүрэн нүүрсний ил уурхайн үндсэн цахилгаан хэрэглэгчид нь ил уурхайн засварын газар, уурхайн гэрэлтүүлэг, ажилчдын байр, гуанз, уурхайн захиргаа, уурын зуух, шатахуун түгээгүүр байх бөгөөд эдгээр уурхайн цахилгаан хэрэглэгчид нь 0.4 кВт - ын цахилгаан эрчим хүчээр хангагдсан.

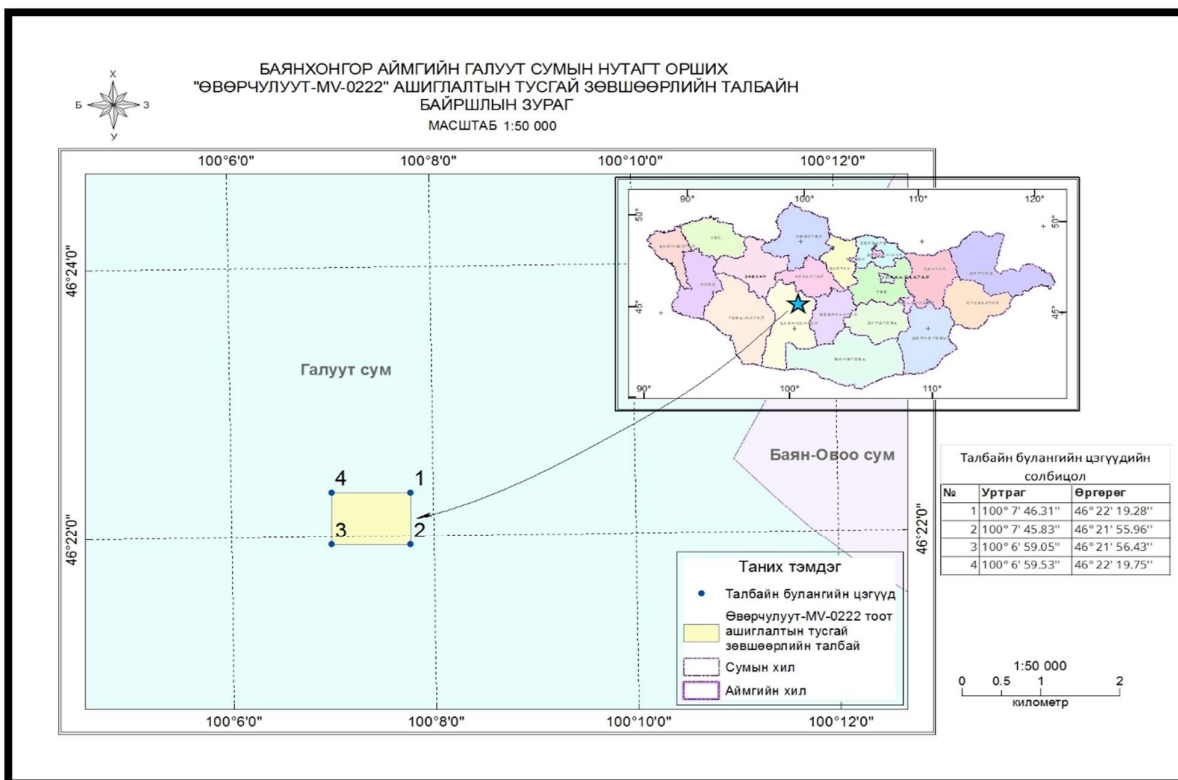
Уурхайн тосгон

Зураг №-1

Уурхайн байршиллын тойм зураг

Зураг №-2

1.1. Газрын гадарга, усан сүлжээ : Тус район нь далайн түвшинээс дээш хангайн нурууны баруун өмнөд хэсгийн 2370 – 2390 м - н өндөрт оршдог ба рельефийн үнэмлэхүй өндөр баруун хойноос зүүн урагш налуутай 2600 – 2100 м хүртэл буурдаг. Тухайн орчимд өндөр цэг нь Балгант Хайрхан уул 2726.0 м хөндийн дунд хэсэгт 2390.0 м өндөртэй байдаг ба элэгдэлд сайн орсон мөлгөр гадаргуутай уулс зонхилно. Усан сүлжээ муутай байнгын устай гол байхгүй, гандуу уур амьсгалаас шалтгаалан өвслөг ургамалын бүрхүүл муутай.

1.2. Цаг агаар: Талбай нь эх газарын эрс тэс уур амьсгалтай, орон нутгийн цаг уурын станцын мэдээллээс үзэхэд хамгийн хүйтэн үе нь өвлийн 1 - р сард - 40⁰С, хамгийн халуун үе нь зуны 7 - р сард +25⁰С юм. Жилд унах хур тунадасны хэмжээ харилцан адилгүй бөгөөд ихэнх тунадас зуны улиралд 6, 7 - р сард (35 - 90%) унадаг. Жилийн нийт хур тунадасны хэмжээ ойролцоогоор 280мм, зуны улирал харьцангуй богино, намрын улирал урт үргэлжилдэг. Салхины зонхилох чиг нь хойноос урагш бөгөөд хавар, намрын улиралд дээд тал нь 24 м/сек хүртэл салхилдаг.

1.3. Ургамал, амьтны аймаг : Тус районд ой модгүй, ургамлын аймаг жигд биш, огцом өндөрлөг энгэр, ар газраар ургамлын тархац маш бага, нам рельефтэй гадарга Дөвөнтийн хөндийн 2 хажуугийн дэнж, товцогоор олон төрлийн өвслөг, модлог ургамлууд, хялгана бударгана баглуур, хазаар, таана, цахилдаг халгай, дэрс, хамхуул голчлон ургадаг.

1.4. Амьтны аймгийн хувьд чоно, үнэг, хярс, мануул, өмхий хүрэн гэх мэт махчин амьтад тарвага зурам, огтоно, туулай зэрэг мэрэгч амьтад, тас, бүргэд, элээ, хэрээ, шонхор, харцага ногтруу шар шувуу, болжмор, хараацай жигүүртэн шувууд болон төрөл бүрийн хэвлээр явагч амьтад элбэг тохиолддог.

ХОЁР. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДАЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

2.1. Дэд бүтэц: Тус орон нутагт дэд бүтэц нь харьцангуй сайн хөгжсөн. Хүн амын нягтрал бага гол салбар нь мал аж ахуй юм. Өөр нэг салбар нь алтны уурхайнуудад түшиглэдэг. Баянхонгор аймаг нь газрын байрлалаар өндөрлөг уулархаг газар оршдог усны хагалбар муу тул газар тариалан хөгжөөгүй. Уурхайн талбайгаас 45 км-т оршдог Бөмбөгөр сум нь өндөр хүчдэлд холбогдсон мөн сургууль, цэцэрлэг, эмнэлэг, дэлгүүр зэрэг үйлчилгээний газруудтай. Уурхайн талбайгаас зүүн хойш 45 км-т Галуут сум орших бөгөөд тус суманд сургууль, цэцэрлэг, хүн эмнэлэг, дэлгүүр зэрэг үйлчилгээний газрууд ажилладаг. Энэ сум нь өндөр хүчдэлд холбогдсон. Харилцаа холбооны хувьд МЦХ–ны салбар болон Mobicom, Unitel-ийн үүрэн холбооны сүлжээтэй. Мөн ХААН болон Төрийн банкны салбар үйл ажиллагаа явуулдаг.

2.2 . Зам харилцаа:

Улаанбаатар хотоос Баянхонгор аймаг хүртэл хатуу хучилттай болон сайжруулсан замаар зорчидог Цааш уурхайн талбай хүртэл мөн талбайн хэмжээнд авто тээврээр зорчиход ямар нэгэн бартаа саадгүй авто замын сүлжээ сайн хөгжсөн.

2.3. Харилцаа холбоо:

Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр нь харилцаа холбооны бүхий л сүлжээг ашиглах бүрэн боломжтой ба ашиглалтын дотоод үйл ажиллагаандаа гар харилцуурт радио станц ашигладаг болсон. Мөн мобикомын 4G сүлжээ тавигдсанаар дэд бүтэц сайжирсан.

Тус уурхай нь 1997 оноос хойш 25 дах жилдээ олборлотын үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Цаашид 45 жилийн хугацаанд олборлолт явуулах зорилготой байна

2.4 . Уулын ажлын горим: Тус уурхай нь жилийн турш тасралтгүй горимоор ажиллах бөгөөд жилдээ нийт 300 хоног бүрэн хүчин чадлаараа ажиллаж, бусад хугацаа нь баярын амралт болон болзошгүй үед зарцуулагдахаар төлөвлөсөн. Уурхайн ажилчид 2 ээлжээр ажиллах ба нэг ээлжийн ажиллах хугацаа 8-10 цаг байна. Хээрийн нөхцөлд 14 хоног ажиллуулж, 14 хоног гэрт нь амрах байдлаар бахтын системээр ажиллана.

ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛТ

3.1. Агаарын чанар:

Уурхайн үйл ажиллагааны үед, хөрс хуулах, нүүрс олборлох болон тээвэрлэх техникийн үйл ажиллагааны үед үүсэх хорт хий, тоос тоосонцор тархах, уурхайн кемп, уурхай орчмын хатуу болон шингэн хог хаягдлын цэг, хог хаягдлын шатаалтаас агаар орчинд бохирдол үүсэх, хүнд даацын автомашин явах үед замын хөрс нунтагарч, тодорхой хэмжээний тоос, шороо ойр орчимд тархах нөхцөл бүрдэж байна. Хуурайшилт, салхи ихтэй хавар, намрын улиралд тоос их хэмжээгээр босч, ойр хавийн агаар, хөрсийг бохирдуулах, улмаар хүн ам, мал сүрэгт сөргөөр нөлөөлж болзошгүй байна. Уул уурхайн бүх төрлийн үйл ажиллагаанаас үүссэн тоосонд 1 - 100 микрон диаметр бүхий жижиг ширхэгүүд зонхилдог. Түүнчлэн, уурхайн цооногууд, хог хаягдлын овоолгууд болон хөндөгдсөн нүцгэн газрууд зэрэг нь уурхайн орчинд тоос үүсгэх гол эх үүсвэр болдог. Хэрэв зохистой хяналт тавихгүй бол их хэмжээгээр үүссэн тоос нь гол ус, хөрс болон ургамлан бүрхэвчийг бохирдуулахаас гадна, уурхайн ажилчдын төдийгүй орон нутгийн иргэдийн эрүүл мэндэд болон хүрээлэх орчны байдалд сөрөг нөлөө үзүүлэх юм. Үүнээс гадна, нарийн тоос, шороо нь уурхайн хүнд машин механизм, техник тоног төхөөрөмжүүдийн эд ангиудад эвдрэл, гэмтэл учруулж, улмаар үйлдвэрлэлийн хэвийн үйл ажиллагаанд ноцтой хохирол учруулж ч болно. Тиймээс төслийн үйл ажиллагаатай холбоотойгоор хүний эрүүл мэнд болон байгаль орчинд үүсэж болзошгүй асуудлуудыг хамгийн бага түвшинд байлгахын тулд тоос үүсгэх эх үүсвэрүүдийг цаашдаа уурхайн барилгын инженерийн зураг төсөл, бусад үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнүүдэд маш нухацтайгаар тусган ажиллаж байна.

3.2. Усан орчин:

Тухайн орд нь гидрогеологийн тааламжгүй нөхцөлд оршдог бөгөөд тус орд орчимд газрын доорхи ус хязгаарлагдмал тархалттай, байнгын урсгалтай гол, горхи болон гүехэн худаг ус байхгүй, гадаргуугийн усан сүлжээ муутай талбай юм. Тухайн талбайн хуурай сайр, хөндийд жилийн дундаж хур тунадас ихтэй үед хөрсний усны шүүрэлт бий болж, бага хэмжээний булаг, шанд илрэх тохиолдол байх бөгөөд сэрүүний улиралд халиа тошин бий болох үзэгдэл мөн ажиглагддаг.

3.3. Хог хаягдал:

Төслийн барилгын ажлын явцад болон ажилчдын байр, ажлын байр, засвар үйлчилгээний хэсэг, агуулах зэрэг бүх ажлын байрнуудаас хатуу, шингэн хог хаягдал гарч байгаа. Жишээлбэл:

- Хатуу хог хаягдал - ахуйн хог хаягдал, хаягдал мод, төмөр, хуучин дугуй, сэлбэг, барилгыг хаягдал г.м,
- Шингэн хог хаягдал - ахуйн бохир ус, ашигласан тос, түлш шатахууны хаягдал г.м. зүйлс орно.

Хатуу хог хаягдал: Уурхайн тосгоны хэмжээнд үүсэх хатуу хог хаягдлыг ахуйн болон машин техникээс сольсон сэлбэг, хэрэгслийн гаралтай хаягдал гэж хоёр үндсэн хэсэгт хувааж болно. Уурхайн тосгоны ахуйн гаралтай хатуу хог хаягдлын эх үүсвэрт

ажиллагсдын амрах байр, гал ажлын байр, агуулах гэсэн үндсэн объектуудаас гарах хог, хаягдлууд орно.

Судалгаанаас үзэхэд уурхайд ажилладаг 1 хүнээс өдөрт дундажаар 1 - 1.5 кг хог хаягдал үүсдэг гэж тооцвол энэхүү төслийн хувьд нийт 24 хүн ажиллаж, хоногт үүсэх ахуйн гаралтай хог хаягдлын хэмжээ нь 45 кг болж байна. Уурхай жилийн хугацаанд 300 хоног ажиллана гэж тооцвол жилд гарах ахуйн гаралтай хатуу хог хаягдлын нийт хэмжээ нь 13.5 тн байна. Уурхайгаас гарах нийт хатуу хог хаягдлийн 10% нь дахин ашиглагдах боломжтой хог байх тул хатуу хог хаягдлыг тухай бүр ангилан ялгаж, дахин ашиглах боломжтой хог хаягдлыг ялган цуглуулах, түүнийгээ суурин газарт хоёрдогч түүхий эд авах цэгт борлуулах, үлдэж буй бусад хог хаягдлыг ариутгаж байх, овор хэмжээг нь багасгах, байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөө багатай байхаар тохижуулсан хогийн цэгт хуримтлуулан хаяж, усгаж, улмаар булшилж байгаа. Уг хогийн цэгийг стандартанд нийцүүлэн, төслийн нийт хугацаанд ашиглах хүчин чадалтай байхуйц хэмжээтэй болгож өргөтгөхөөр төлөвлөж байна. Уурхайн хог хаягдлын цэгийг салхины зонхилох чиглэлийн доод талд тогтсон нэг цэгт сонгон байгуулсан тул хүний эрүүл ахуйд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх эрсдэл багасах юм.

3.4. Ахуйн хэрэглээний усан хангамж:

Орд орчмын усанд шинжлэх ухааны академи геоэкологийн хүрээлэнгийн усны шинжилгээний лабораторид хийлгэсэн шинжилгээний үр дүнгээр энэхүү ус нь химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, натрийн бүлгийн, 1 -р төрлийн, давсархаг, хатуу бохирдолтой ус гэсэн тул ахуйн хэрэглээнд шууд хэрэглэхэд тохиромжгүй юм. Иймээс унд ахуйн хэрэгцээний усаа Баянхонгор аймгаас татан хэрэглэнэ.

3.5. Хөрсний эвдрэл, элэгдлээс урьдчилан сэргийлэх болон хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

Газар ашиглалтыг оновчтой байдлаар төлөвлөх болон газар ашиглалтын хяналтыг сайжруулж, шаардлагагүй газар ашиглалтыг бууруулах зэрэг арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж байна. Төслийн талбайн дотоод болон гадаад замын маршрутыг тогтоон, шаардлагатай тохиолдолд тоосжилтоос урьдчилан сэргийлж, замыг усалж, олон салаа зам гаргахгүй байх, уурхайн замын хурдны хязгаарыг тогтоож өгөх зэрэг арга хэмжээнүүдийг авч, зохих тэмдэг, тэмдэглэгээнүүдийг байрлуулсан болно.

3.6. Ургамал ба амьтанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг багасгаж буй арга хэмжээ

Ургамал нь устсан болоод чанар нь муудсан газрыг төсөл хэрэгжих явцад боломжтой бол явцын дунд, боломжгүйг нь хаалтын төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу үржил шимт хөрсөөр хучиж, бүс нутгийн унаган олон наст ургамлыг тарьж, нутгийн унаган амьтад амьдрах нөхцлийг бүрдүүлэн, бүрэн нөхөн сэргээхээр төлөвлөн ажиллана.

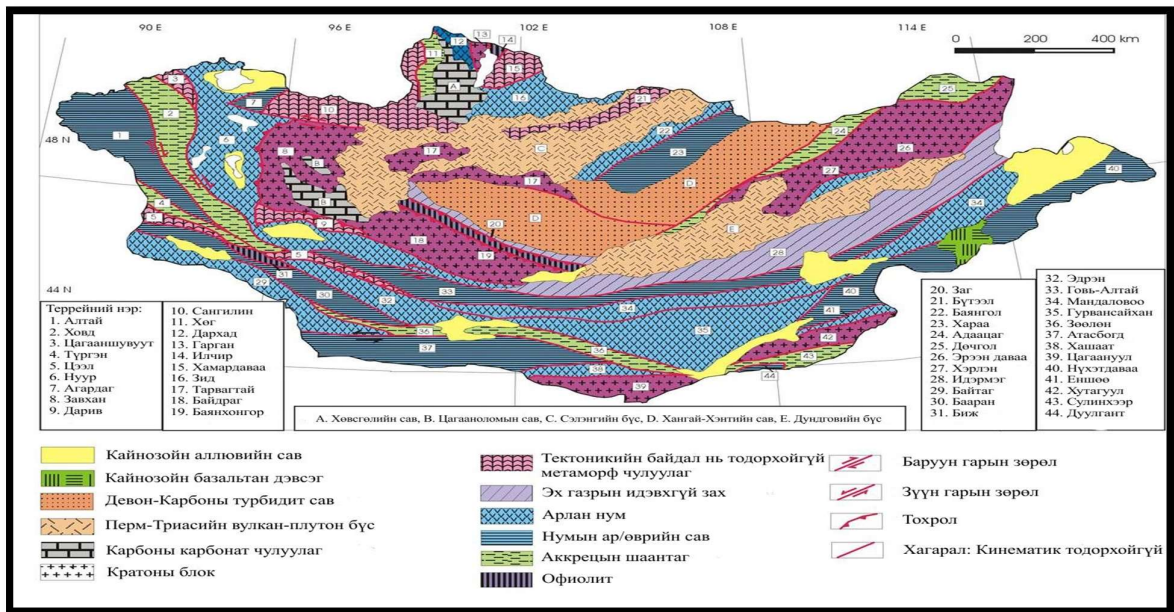
**ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ**

Ашигт малтмалыг ашигласан газраа нөхөн сэргээж унаган төрхийг нь эргүүлэн тогтоож, хонхор хотгорыг нь тэгшилж үүсмэл овгор, гүдгэр овоолгыг тэгшилж байгалийн унаган төрхөнд оруулах нь гол зорилт юм.

Тектоник

Г.Бадарч нарын тектоник мужлалын ангиллаар Өвөрчулуутынхүрэн нүүрсний орд нь Баянхонгорын бүс (Зураг 6), О.Төмөртоогоо нарын террейны ангиллаар Баянхонгорын террейнд, Ж.Бямба нарын 2012 оны тектоник мужлалын ангиллаар Баянхонгорын хотгорт хамаарагдаж байна. (Монголын геологи ба ашигт малтмал боть-IV).

Монгол орны тектоник мужлалын зураг (Г.Бадарч нар, 2002)

Зураг№-6

Судалгааны талбай нь каледоны атриат мужийн Баянхонгорын заадсын бүсэд багтана. Талбайн дүүргийн тогтоцыг структурын дөрвөн үе шатанд ангилж болно.

Доод үе шатны структур буюу Жаргалантын антиклинори нь одоогийн босоо хяр, өндөрлөгүүдийг үүсгэсэн протерозойн занарын зузаалаг, хоёрдахь үе шатны бүтэц буюу Баянхонгорын синклинори нь доод палеозойн (Кембрий, Ордовикийн) хурдас, гуравдагч буюу Мезозой (доод цэрдийн) хурдас, дээд үе шат буюу Кайнозойн хурдас хуримтлал гэсэн 4 үе шаттай байна.

Хөрс хуулалт, нүүрс олборлолт нөхөн сэргээлтийн ажилд ажиллах
экскаватор

Зураг №-7

Экскаваторын техникийн үндсэн үзүүлэлтүүд:

Хүснэгт №-1

№	Үзүүлэлтүүд	Нэгж	HYUNDAI 290LS-7A
1	Шанаганы багтаамж	м ³	1.5
2	Утгалтын хамгийн их радиус	м	11.4
3	Утгалтын хамгийн их гүн	м	7.7
4	Утгалтын хамгийн их өндөр	м	10.6
5	Асгалтын радиус	м	9.8
6	Циклийн хугацаа	сек	20
7	Хөдөлгүүрийн чадал,марк	кВт	169, Cummins QSB6.7
8	Явах анги		гинжит

Нөхөн сэргээлтийн ажил гүйцэтгэх утгуурт ачигч

Утгуурт ачигч ZL-50-ийн техникийн үзүүлэлт, бүтээл

ZL-50 маркийн утгуурт ачигч

Зураг №-8

ZL-50 маркийн утгуурт ачигчийн техникийн үзүүлэлт:

Хүснэгт №-2

№	үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	Тэмдэглэгээ	Тоон үзүүлэлт
1	Утгуурын багтаамж	м ³	E	3.0
2	Эргэлтийн радиус	м	r	7.7
3	Ачих хамгийн их өндөр	м	h	2.9
4	Явах ангийн урт	м	E	6.3
5	Явах ангийн өргөн	м	l	2.7
6	Их биений өндөр	м	H	3.5
7	Явах хамгийн их хурд	км/цаг	U	13.4

Дотоод овоолгод хөрс буулгах автосомосмол

Зураг №-9

Автосомосмолын техникийн үзүүлэлт:

Хүснэгт №-3

№	Үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	НОРД БЕНЗ
1	Марк		2636К
2	Дугуйн томъёо		8x2
3	Автомашини даац	тн	20
4	Тэвшний багтаамж	м ³	18.4

Уурхайн техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил нь дотоод овоолгыг түрж тэгшлэх явцад хийгдэх учир уурхайн гадна хураасан үржил шимт хөрсний овоолгоос хөрсийг тээвэрлэн шилжүүлж өрнөлтгүй болсон дотоод овоолго дээр хураасан үржил шимт хөрстэй хамт 0.2 метрийн зузаантайгаар үндсэн хөрсний овоолгын гадаргууг хучиж биологийн нөхөн сэргээлт хийхэд бэлдэнэ.

Үерийн хамгаалалтын далан: Уурхайн орчны байдалтай нь уялдуулан хэлбэржүүлж нөхөн сэргээнэ, шинчлэнэ.

ДОТООД ОВООЛГООР ТЕХНИКИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ ХИЙХ ФОТО ЗУРАГ

ЗУРАГ№-18

**УРИД ОНУУДЫН БИОЛОГИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ УРГАЦ ХАШАА, ХАЙСЫГ
САЙЖРУУЛАХ ЗУРАГ (хашаажуулсан)**

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, /төг/	Тоо хэмжээ	Нийт зардал /төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Агаарын чанар	Уурхайн технологийн замыг услаж чийглэж, бүртгэл хөтлөнө.	Уурхайн дотоод тээврийн замуудад	удаа	5 000	30 удаа	150 000	2023 онд Хавар намрын хуурайшилт атай өдрүүдэд	Агаарын тухай хууль шинчлэсэн найруулга 3.1.11 MNS 0012-031:1991, MNS 4990:2000
2.	Гадаргын болон газрын доорх усны нөөц	Гадаргын ил задгай ус тухайн төсөл хэрэгжиж буй газар байхгүй гадаргын хур борооны тогтоол уснаас дээж авч мониторинг хийнэ.	Төслийн талбай болон ойр орчимын гадаргын тогтоол уст цэгүүдэд	ширхэг	60 000	1 дээж	60 000	2023 онд Гадаргын тогтоол уснаас дээжлэлт хийж лабораторд шинжлүүлэн э.	УтХ30.1.1. Ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээнд заасан хэмжээнээс хэтрүүлэн ашиглахгүй байх;

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

3.	Ургамлан нөмрөг	Ашиглагдсан талбайд биологийн нөхөн сэргээлтийн ургацыг дэмжиж хашаа хайсыг сайжруулна	Төслийн талбай	ширхэг	10	11 000	110 000	2023 онд Кэмп-д 10 ширхэг чацарганы мод нэмж суулгана	БОАЖЯ – ны 2015 оны А-138 дугаар тушаалын хавсралт
	Нийт						320 000		

Төлөвлөгөө гаргасан: “Баялаг - Орд” ХХК

Өвөр - Чулуутын уурхайн Байгаль орчны ажилтан ..... Б.Баасанжаргал

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

ЗУРАГАА. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал /төг/	Нийт зардал /төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Техникийн нөхөн сэргээлт	Эвдрэлд орсон газрын нөхөн сэргээлт	га	0.7	500 000	3 500 000	2023 онд 0.7 га талбайд Техникийн нөхөн сэргээлт хийгдэнэ	Техникийн нөхөн сэргээлтийн ерөнхий шаардлага MNS: 5917:2008
2.	Биологийн нөхөн сэргээлт	төлөвлөөгүй	-	-	-	-		
3.	Татан буулгах, хаалтад бэлтгэх	Урид оны биологийн нөхөн сэргээлтийн хашаа хайсыг сайжруулна. Мал орохоос уридчилан сэргийлж	га	-	-	-	Төсөл амжилттай хэрэгжиж байгаа.	50.1.2.ашигт малтмалын тухай хууль эвдэгдсэн газрыг өөрийн хүч, хөрөнгөөр нөхөн сэргээнэ.
	Нийт			0.7	500 000	3 500 000		

Төлөвлөгөө гаргасан: “Баялаг - Орд” ХХК Байгаль орчны ажилтан ..... Д.Нямсүрэн

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

ДОЛОО. БИОЛОГИЙ ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал /төг/	Нийт зардал /төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Эвдэгдсэн газрын нөхөн сэргээл, тухайн орон нутгийн ургамал салихаар зөөгдөж ирж ургах явцыг бүрдүүлэх	Төслийн талбайн зүүн хойно байрлах “ӨВӨРЧУЛУУТ” нэртэй газрын эвдэгдсэн 1.0 га талбайн техникийн нөхөн сэргээлт.	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний ажлын цар хүрээнд	2.0 га	1 050 000	2 100 000	2023 оны 10 - р сард хийгдэнэ	Техникийн нөхөн сэргээлтийн ерөнхий шаардлага MNS: 5917:2008
	Нийт			2.0		2 100 000		

Төлөвлөгөө гаргасан: “Баялаг - Орд” ХХК Байгаль орчны ажилтан ..... Д.Нямсүрэн

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

НАЙМ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Нөлөөлөлд өртөх иргэд	Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал /төг/	Нийт зардал /төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Орон нутгийн иргэдийн хашаа сууц, өвөлжөө хаваржаа өртөх	Манай талбайд, ойр орчим орон нутгийн иргэдийн хашаа сууц, өвөлжөө, хаваржаа байдаггүй болно.	Төсөл хэрэгжиж уурхайн хаалт хүртэл	-	-	-	Манай талбайд орон нутгийн иргэдийн хашаа сууц, өвөлжөө, хаваржаа байхгүй болно.	-
Нийт					0	0		

Тайлбар:

Төсөл хэрэгжиж буй нутаг дэвсгэрт, түүний ойр орчимд нүүлгэн шилжүүлэх шардлагтай, төслийн нөлөөнд өртөж болзошгүй төв, суурин газар, малчин айл өрх байхгүй болно.

Төлөвлөгөө гаргасан: “Баялаг - Орд” ХХК Байгаль орчны ажилтан ..... Д.Нямсүрэн

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

ЕС. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал /төг/	Нийт зардал /төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Археологийн дурсгал	Газрын гадарга дээр түүх соёлын дурсгал, өв уурхайн талбайд байхгүй боловч олборлолтын явцад газрын хэвлийгээс гарч үйл ажиллагааны улмаас аюулд өртөж, устаж болзошгүй.	Монгол улсын холбогдох хуулиудын хэрэгжилтийг чанд мөрдөж ажиллана. Олборлолтын явцад археологийн олдвор газрын хэвлийгээс илэрвэл Уурхайн ажлыг түр зогсоож, эрх бүхий байгууллага уудад мэдэгдэж авран хамгаалах арга хэмжээг авна.	-	-	-	Олборлолтын явцад археологийн олдвор илрээгүй болно. Хэрэв түүх соёлын дурсгалт өв илэрвэл холбогдох байгууллагуудад мэдэгдэж авран хамгаалах арга хэмжээг авна.	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль 2014.05.15 ний өдрийн шинчилсэн найруулга
2.	Палеонтологийн дурсгал	Олборлолтын явцад газрын хэвлийгээс гарч үйл ажиллагааны	Олборлолтын явцад палеонтологийн олдвор газрын хэвлийгээс илэрвэл	-	-	-	Олборлолтын явцад палеонтологийн олдвор илрээгүй болно. Хэрэв түүх соёлын	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль 2014.05.15

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

		улмаас аюулд өртөж, устаж болзошгүй.	уурхайн ажлыг түр зогсоож , эрх бүхий байгууллага уудад мэдэгдэж авран хамгаалах арга хэмжээг авна.				дурсгалт өв илэрвэл холбогдох байгууллагуудад мэдэгдэж авран хамгаалах арга хэмжээг авна.	ний өдрийн шинчилсэн найруулга
	Нийт				0	0		

Тайлбар:

Төсөл хэрэгжиж буй орчинд ямар нэгэн түүх, соёлын дурсгалт зүйл илрээгүй бөгөөд төсөл хэрэгжих явцад түүх, соёлын дурсгалт зүйл илрвэл ШУА, Археологи , Палеонтологийн хүрээлэн, Түүхийн хүрээлэн болон орон нутгийн засаг захиргаа холбогдох мэргэжлийн хяналтын газаруудад хандаж авран хамгаалах арга хэмжээг авна.

Төлөвлөгөө гаргасан: “Баялаг - Орд” ХХК Байгаль орчны ажилтан ..... Д.Нямсүрэн

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

АРАВ. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал /төг/	Нийт зардал /төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Ил уурхайн аюулгүй ажиллагаа алдагдаснаас осол аваар гарч болзошгүй	Ил уурхайн аюулгүй ажиллагааны нэгдсэн дүрэмийг мөрдлөг болгон ажиллана.	Уурхайн хэмжээнд	1 удаа	50 000	50 000	2023 оны 9 - р сард	Ил уурхайн аюулгүй ажиллагааны нийтлэг дүрэм ҮХСайдын 2003он 98-р тушаалын хавсралт,
	Нийт			1	50 000	50 000		

Төлөвлөгөө гаргасан: “Баялаг - Орд” ХХК Байгаль орчны ажилтан ..... Д.Нямсүрэн

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

АРВАН НЭГ. ХОГ, ХАЯГДАЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Хог хаягдалын ангилал	Сөрөг нөлөөлөлийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөлийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал /төг/	Тоо хэмжээ	Нийт зардал /төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ахуйн	Ахуйн гаралтай хог хаягдалыг Галуут сумтай гэрээ хийж хамтран ажиллана.	Уурхайн хэмжээнд	удаа	600 000	1	600 000	2023 оны 10-р сард Галуут сумтай хийсэн гэрээний дагуу ачуулна	Хог хаягдалын тухай хууль шинчилсэн найруулга 2017.05.12 ний өдөр 3.1.1
2.	Үйлдвэрийн	Техникээс гарсан хог хаягдалыг Баянхонгор аймгийн хоёрдогч түүхий эд авах цэгт тушаахаар төлөвлөлөө.	Уурхайн хэмжээнд	удаа	100 000	1	100 000	2023 оны 11-р сард өөрийн тээврээр тээвэрлэж Баянхонгор аймгийн “Цэвэр Хот” хоёрдогч түүхий эд авах нэгдсэн цэгт өгнө.	Хог хаягдалын тухай хууль шинчилсэн найруулга 2017.05.12 ний өдөр
Нийт					700 00	2	700 000		

Төлөвлөгөө гаргасан: “Баялаг - Орд” ХХК

Өвөр-Чулуутын уурхайн Байгаль орчны ажилтан ..... Б.Баасанжаргал

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

АРВАН ХОЁР. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

№	Хяналт шиэжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал /төг/	Нийт зардал /төг/	Тайлбар	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Агаар	Кемп, Гадаад овоолго тус тус	2023 оны 8,10-р сард 2 цэг дээр	2	80 000	80 000*2 ширхэг дээж = 160 000	Баянхонгор аймгийн УЦУОШТ лабораториор шинжлүүлнэ.	MNS 4585:2016 стандартыг баримтлана.
2.	Хөрс	Шатахуун түгээгүүр, Гадаад овоолго дээр	2023 оны 8,10-р сард 2 цэг дээр	2	60 000,0	60 000*2 ширхэг дээж =120 000	Улаанбаатар хотноо итгэмжлэгдсэн лабратороор шинжлүүлнэ	MNS 5850:2008 стандартыг баримтлана
3.	Ус /унд ахуйн/	Баянхонгор аймгаас зөөж хэргэлэнэ.	Унд ахуйн усыг Баянхонгор аймнаас зөөж хэрэглэнэ.		-	-	Тайлбар хэсэгт ундны усыг Баянхонгор аймагас зөөж хэрэглэх талаар тусгалаа.	
	Нийт			4		280 000		

Тайлбар:

Орд орчмын усанд шинжлэх ухааны академи геоэкологийн хүрээлэнгийн усны шинжилгээний лабораторид хийлгэсэн шинжилгээний үр дүнгээр энэхүү ус нь химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, натрийн бүлгийн, 1-р төрлийн,

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

давсархаг, хатуу бохирдолтой ус гэсэн тул ахуйн хэрэглээнд шууд хэрэглэхэд тохиромжгүй юм. Иймээс ахуйн хэрэглээний усыг Баянхонгор аймгаас зөөж хэрэглэхээр төсөлд тусгав.

Төлөвлөгөө гаргасан: “Баялаг - Орд” ХХК

Өвөр - Чулуутын уурхайн Байгаль орчны ажилтан ..... Б.Баасанжаргал

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

**АРВАН ГУРАВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА
ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Уридчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцах албан тушаалтан	Тайлбар
			2023 он				
			Сар				
1	2	3			4	5	
1.	Байгаль орчны аудитын зөвлөжинд заасан зөвлөмжүүдийг хийж, хэрэгжүүлэх	200 000 төгрөг	5 - 10-р сард			Байгаль орчны ажилтан Б.Баасанжаргал	Байгаль орчны хууль, дүрэм, журам холбогдох стандартууд болон бусад шаардлагуудыг мөрдлөг болгон ажиллах
Нийт		200 000					

Төлөвлөгөө гаргасан: “Баялаг - Орд” ХХК

Өвөр - Чулуутын уурхайн Байгаль орчны ажилтан ..... Б.Баасанжаргал

2023 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

АРВАН ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧИДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал /төг/	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан	Хүргэх газар
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Баянхонгор аймаг Галуут сумын Байгаль орчны байцаагч	БОХ-3.1 хэвлэмэл хэлбэрээр	Эвдэгдсэн газар нөхөн сэргээлт	2023 оны 10-р сарын 20-нд	100 000	Байгаль орчны ажилтан Б.Баасанжаргал	Баянхонгор аймаг Галуут сумын Байгаль орчны байцаагч
2.	Баянхонгор аймаг БОАЖГ-т	2023 оны БОМТ - ний биелэлтийг дүгнүүлэх, нөхөн сэргээлт хүлээлгэн өгөх	2023 оны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт, нөхөн сэргээлт	2023 оны 11-сарын 20-нд	80 000	Байгаль орчны ажилтан Б.Баасанжаргал	Баянхонгор аймаг БОАЖГ, Галуут сумын Байгаль орчны байцаагч
	Нийт				180 000		

Төлөвлөгөө гаргасан: “Баялаг - Орд” ХХК

Өвөр - Чулуутын уурхайн Байгаль орчны ажилтан ..... Б.Баасанжаргал

АРВАН ЗУРГАА. АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ

- 16.1. Төслийн техник эдийн засгийн үндэслэл
- 16.2. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээгээний дүгнэлт
- 16.3. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээгээний тайлан
- 16.4. Төслийн 2023 оны ашиглалтын үйл ажилгааны төлөвлөгөө
- 16.5. Уул уурхайн салбарт мөрдөгдөж байгаа хууль, эрх зүйн баримт бичгийн эмхэтгэл, УБ, 2008
- 16.6. Байгаль орчин аялал жуулчлалын яамны вэб сайт www.eic.mn
- 16.7. Байгаль орчины менежментийн төлөвлөгөө боловсоруулах шинчлэгдсэн журам

Үндэсний статистикийн хорооны даргын 2019 оны А/134 дүгээр тушаалаар зөвшөөрснөөр, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 09 сарын 19-ны өдрийн А/527 дугаар тушаалаар батлав.

3-БӨХ-1.3

УУЛ УУРХАЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ УЛМААС ЭВДЭРСЭН ГАЗРЫН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН
2022 ОНЫ ЖИЛИЙН МЭДЭЭ

1. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ХАЯГИЙН ХЭСЭГ

Регистрийн дугаар	2	0	0	7	1	2	6
Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр	Баялаг-Орд ХХК						
Байршил	Нэр			Код			
Аймаг, нийслэл	Баянхонгор			5 1 1			
Сум, дүүрэг	Галуут			5 3			

1. Ашигт малтмалын ашиглалтын үйл ажиллагаа эрхэлж буй аж ахуйн нэгж, байгууллага дөрөв оны 1 дүгээр сарын 15-ны дотор сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газарт мөнгөөр ирүүлнэ.

2. Сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газар нь мэдээг хянаж, нэгтгээд 2 дугаар сарын 01-ний дотор аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн газарт цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

2. Аймаг, нийслэлийн байгаль орчны асуудал эрхэлсэн газар нь мэдээг хянаж, нэгтгээд 2 дугаар сарын 15-ны дотор Байгаль орчны мэдээллийн төвд цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

3. Байгаль орчны мэдээллийн төв нь мэдээг хянаад 2 дугаар сарын 25-ны дотор байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын нөхөн сэргээлтийн асуудал хариуцсан нэгжид цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

5. Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын нөхөн сэргээлтийн асуудал хариуцсан нэгж нь мэдээг хянаж, нэгтгээд 3 дугаар сарын 10-ны дотор статистик хариуцсан нэгжид цахимгаар болон мөнгөөр ирүүлнэ.

6. Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын статистик хариуцсан нэгж нь мэдээг хянаж, 3 дугаар сарын 20-ны дотор Үндэсний статистикийн хороонд цахимгаар болон мөнгөөр ирүүлнэ.

2. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	М	У	0	0	0	2	2	2
Тусгай зөвшөөрлийн талбай, га	72							
Ашиглалт эхэлсэн он, сар, өдөр	1	9	9	7	0	5	0	1
Ашигт малтмалын төрөл	Нүүрс							
Ашиглалтын төрөл	Ил ашиглалтын систем							

3. УУЛ УУРХАЙН АШИГЛАЛТ

Үзүүлэлт	МД	Хэмжих нэгж	Нийт	Тайланд онд (ашиглалт хийсэн)
				Б
А	Б	В	1	2
Олборлолтод өртсөн нийт талбай	1	-	х	х
Ашигласан талбай	2	га	20.76	1
	3	мян.м ²	4046.25	195
	4	га		
Хаягдал чулуулгийн овоолго	5	мян.м ³		
	6	га	1.7	
Хөрсний овоолго	7	мян.м ³	136	
Уул уурхайн дагалдах дэд бүтцийн нөлөөнд өвдөрсөн газар	8	га	1.8	
Бусад	9	га		

4. УУЛ УУРХАЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ

Үзүүлэлт	МД	Хэмжих нэгж	Нийт	Техникийн		Биологийн	
				Б	В	1	2
А	Б	В	1	2	3		
Байгаль орчны нөлөөлөх байдлын үнэлгээнд завсан нөхөн сэргээлт хийх нийт талбайн хэмжээ	10	га	19	14	5		
	11	мян.м ²	3315	3315	х		
	12	га	0.5			0.5	
Тайланд онд нөхөн сэргээлт хийхээр төлөвлөсөн талбай	13	мян.м ²	1.625			х	
	14	га	18.44	12.1	6.34		
Нөхөн сэргээлт нийт хийсэн талбай, мөрт14 > мөрт16, мөрт16 > мөрт17	15	мян.м ²	2359.5	2359.5	х		
	16	га	0.6			0.6	
	17	мян.м ²	1.95			х	
Нөхөн сэргээлт хийхэд зарцуулсан нийт зардал, мөрт18 > мөрт19	18	мян.төг	135450	102450	34000		
	19	мян.төг	17160		22160		
Байршуулсан нөхөн сэргээлтийн баталгааны нийт мөнгөн хөрөнгө, мөрт20 > мөрт21	20	мян.төг	13923	х	х		
	21	мян.төг	5073	х	х		
Байгаль хамгаалахад зарцуулсан нийт зардал, мөрт22 > мөрт23	22	мян.төг	388290	х	х		
	23	мян.төг	5000	х	х		

ТАМГА

"Баялаг - Орд" ХХК - н Гүйцэтгэх захирал Д.Ганбаатар /

2022 оны 12-р сарын 20-ны өдөр /

ЭНЭГ ЧУМГУУЛГА

Б.Нямсүрэн /

2022 оны 12-р сарын 20-ны өдөр

НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙГ ХҮЛЭЭН
АВСАН ТУХАЙ АКТ

2022.10.14

Баянхонгор

№ 006

Баянхонгор аймгийн Засаг даргын 2020 оны 01 сарын 20 -ний өдрийн А/22 дугаар захирамжаар томилогдсон тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг дүгнэх, нөхөн сэргээлтийн ажлыг хүлээж авах комисс, **МУ-000222** тусгай зөвшөөрөл бүхий **Галуут** сумын Сүмбэрийн 2 дугаар багийн нутаг **“Өвөрчулуут”** нэртэй газарт хүрэн нүүрсний олборлолтын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй **“Баялаг орд” ХХК** –ний нөхөн сэргээлтийн байдалтай танилцлаа. 2022 онд тус компани нь уулын ажлын болон байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд 1га эвдрэлд оруулж техникийн нөхөн сэргээлтийг 0 га талбайд биологийн нөхөн сэргээлтийг 0,5 га төлөвлөж дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд “Өвөр чулуут” нэртэй газарт техникийн нөхөн сэргээлтийг 2 га талбайд хийхээр төлөвлөсөн байна.

“Баялаг орд” ХХК нь аймгийн нөхөн сэргээлт хүлээж авах комисст техникийн нөхөн сэргээлтийг **“Өвөрчулуут”** нэртэй газарт 2,1 га, биологийн нөхөн сэргээлтийг 0,6 га талбайд хийж танилцуулав.

Комиссын өгөх зөвлөмж:

Тус компани нь Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд хийсэн 2,1 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэсэн тайлан ирүүлсэн байна. Тус компанийн техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн байдалтай ажлын хэсэг газар дээр нь үзэж танилцан 2,1 га талбайг нөхөн сэргээлтийн стандартыг хангасан байна. Хавсралтанд буй солбицол бүхий техникийн нөхөн сэргээлт 2,1 га.

Комиссын гаргасан шийдвэр:

“Баялаг орд” ХХК –ний техникийн нөхөн сэргээлтийг 2,1 га -д хийсэн нь Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт, техникийн ерөнхий шаардлага MNS:5917:2008” стандартын шаардлагыг хангаж байна гэж үзэв. Харин 0,6 га талбайд хийсэн биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг 2 жилийн дараа буюу ургалт бүрэн гүйцсэний дараа хүлээн авах боломжтой.

Ажлын хэсгийн дарга: Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч / Э.ГАНЗОРИГ /

Нарийн бичгийн дарга: Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын ахлах мэргэжилтэн: / Б.НАРАНБААТАР /

Гишүүд: Мэргэжлийн хяналтын газрын байгаль орчны хяналтын Улсын ахлах байцаагч / Б.ДАРХАНБАЯР /

“Бөөн цагаан – Орог нуур” - ын сав газрын захиргааны мэргэжилтэн

/ М.ДҮҮРЭН /

Б.САЙНБУЯН /Галуут сумын БОХУБ/

С.БАДГАА / Галуут сумын байгаль хамгаалагч/

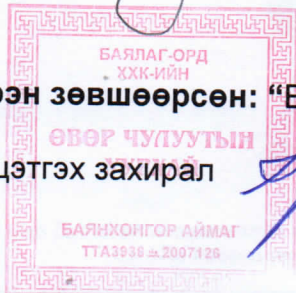
Д.БАТБОЛД /Нөлөөллийн бүсийн иргэн /

Хүлээн зөвшөөрсөн: “Баялаг - Орд” ХХК-ний

Гүйцэтгэх захирал

/ Д.Ганбаатар /

ӨВӨРЧУЛУУТЫН НҮҮРСНИЙ УУРХАЙН 2022 ОНД ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА
ХЭМЖЭЭНД ХИЙГДСЭН 2.1 ГА ТАЛБАЙН ТЕХНИКИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ

586670
136570

586870

587000
5136570

Солбицлын тогтолцоо: UTM - 47

ГАЗРЫН НЭР: ӨВӨРЧУЛУУТ

5136370

"Баялаг - Орд" ХХК - н 2022 онд Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд хийгдсэн нөхөн сэргээлтийн эргэлтийн цэгийн координат "ӨВӨРЧУЛУУТ"

5136370

Д/д	Өргөрөг	Уртраг	Х	У
1	46 22 32.7282	100 07 44.5683	5136417.5	586830.8
2	46 22 31.9362	100 07 51.7143	5136395.2	586983.8
3	46 22 35.9723	100 07 52.1722	5136519.9	586991.8
4	46 22 37.0743	100 07 44.0745	5136551.5	586818.3

Талбай = 2.1 га

5136170

586670

586870

587000
5136170

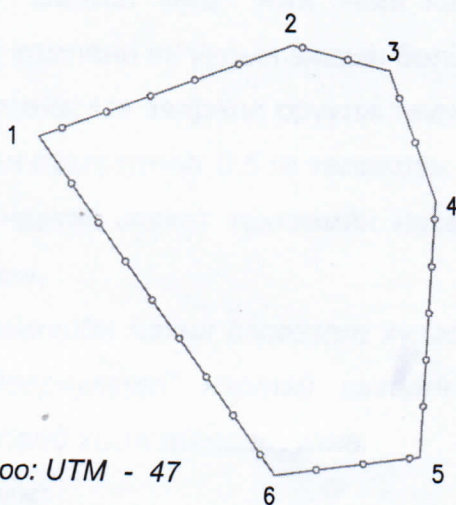
ӨВӨРЧУЛУУТЫН НҮҮРСНИЙ УУРХАЙН 2022 ОНД ХИЙГДСЭН 0.6 ГА
ТАЛБАЙН БИОЛОГИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ

5135750

586700

587000

5135750

5135550

5135550

Солбицлын тогтолцоо: UTM - 47

“Баялаг - Орд” ХХК - ийн өвөрчулуутын нүүрсний ил уурхайн 2022 оны
Биологийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбайн эргэлтийн цэгүүдийн координат

Д/д	Өргөрөг	Уртрага	X	Y
1	46 22 06.5324	100 07 42.2015	5135608.2	586791.7
2	46 22 07.2736	100 07 45.1317	5135632.0	586854.0
3	46 22 07.0681	100 07 46.2508	5135626.0	586878.0
4	46 22 06.0260	100 07 46.7909	5135594.0	586890.0
5	46 22 03.9866	100 07 46.6085	5135531.0	586887.0
6	46 22 03.8413	100 07 44.9206	5135526.0	586851.0

Талбай = 0.6 га

5135350

586700

587000

5135350